

BİLGİ • BECERİ • YETERLİLİK

Sosyal Bilgiler 4

12
föy

Yarıyıl
Tatili Föyü
hediye

BECERİ
TEMELLİ
YENİ NESİL
SORULARLA

★ Herkesin Bir Kimliği Var

İnsanların parmak izleri, yüz şekilleri, gözlerindeki iris tabakaları, kalp atışları ve yürüyüşleri kendilerine özgüdür. Doğuştan getirilen bu özelliklerin yanı sıra kişilerin sahip oldukları kimlik kartları da ayırt edicidir.

Nedir?

Resmî Kimlik Kartı

Devletler tarafından vatandaşlarına verilen, kişilerin değişmeyen özelliklerini tanımaya yarayan resmî belgedir. Ülkemizde; nüfus tezkiresi, hüviyet cüzdanı, nüfus kâğıdı, kafa koçanı gibi isimlerle de anılır.

Kimlik kartının ön yüzünde

- T.C. kimlik numarası
- Soyad, Ad
- Doğum tarihi
- Cinsiyet, Uruk
- İmza, Fotoğraf
- Belgenin seri numarası
- Geçerlilik tarihi

Kimlik kartının arka yüzünde

- Anne adı, Baba adı
- Yonga (çip) bölümünde fotoğraf, parmak izi

Elektronik çip (yonga) bölümü yeni kimlik kartlarına akıllı kart özelliği kazandırır.

Kendine Sor!

Günlük yaşantımızda kimlik kartına hangi alanlarda ihtiyaç duyuyorsunuz?

Detay

Ülkemizde ilk resmî kimlik belgesi, 1882 yılında Osmanlı Devleti'nde "Devlet-i Aliyye-i Osmaniye Tezkiresi" adıyla düzenlenmiştir ve kimlik belgelerinin görünüşü tarihsel süreçte altı kez değişmiştir.

Birey ve Toplum

★ Kronoloji

Olayların tarihsel sıralanması ile ilgili bilim dalına **kronoloji** denir. 4. sınıf öğrencisi İpek'in yaşamındaki belli olayları kronolojik olarak sıraladığı hayat öyküsünü inceleyelim:

2011

○ Bursa'da doğdum.

Yürümeyi öğrendim.

2012

○

○ Kreşe başladım.

2015

Kardeşim dünyaya geldi.

2016

○

○ İlkokula kayıt yaptırdım.

2017

Eylül ayından itibaren
4. sınıf öğrencisi oldum.

2020

○

★ Bireysel Farklılıklar

İnsanları birbirinden ayıran özelliklere **bireysel farklılık** denir. Bireysel farklılıklar dış görünüşümüzle ilgili olabileceği gibi ilgi, yetenek ve ihtiyaçlarımızı da kapsar. Belirli bir etkinliğe yakınlık duymaya ve hoşlanmaya **ilgi**; herhangi bir şeyi anlama ve yapabilme kabiliyetine **yetenek** denir.

Nedir?

Empati Herhangi birinin yaşadığı bir olay sırasında kendimizi onun yerine koyup

"Ne hissederdim?" diye düşünmek böylece o kişinin ne hissedebileceğini anlamaktır.

Kendine Sor!

Kendinize yakın hissettiğiniz bir arkadaşınızı gözlemleyerek onun sizden farklı özelliklerini söyleyin.

A Aşağıdaki bilgilerden Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı'nın ön yüzünde bulunanları **kırmızı**, arka yüzünde bulunanları **mavi** renge boyayın.

 Doğum tarihi	 Anne adı	 Uyruk	 İmza
 Baba adı	 Parmak izi bilgisi	 T.C. kimlik numarası	
 Belgenin seri numarası		 Belgenin verildiği kurum	

B Aşağıdaki soruları yanıtlayın.

- Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı'nın arka yüzünde bulunan ve belgeye akıllı kart özelliği kazandıran elektronik çipe ne ad verilir?
.....
- Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı hangi kurumdan çıkartılır?
.....
- Resmî kimlik belgesinin Türkçe ve İngilizce olarak düzenlenmesinin nedeni nedir?
.....
.....
- Bir devlete vatandaşlık bağıyla bağlı olma durumuna ne ad verilir?
.....
- Kimlik kartımız olmasaydı ne gibi durumlarla karşılaşırıldık?
.....
.....

Mustafa Kemal Atatürk'ün hayatını araştırarak aşağıdaki görsellerin numaralarını zaman şeridindeki uygun kutucuğa yerleştirin.

1

Harp Akademisi'nden mezun oldu.

2

Trablusgarp Savaşı'nda binbaşı rütbesine yükseldi.

3

Şemsi Efendi Okulu'nda ilkokulu bitirdi.

4

Çanakkale Savaşı'nda vatan topraklarını korudu.

5

Selanik'te dünyaya geldi.

6

Cumhuriyet'i ilan etti.

7

Sakarya Savaşı'ndan sonra Mareşallik rütbesini aldı.

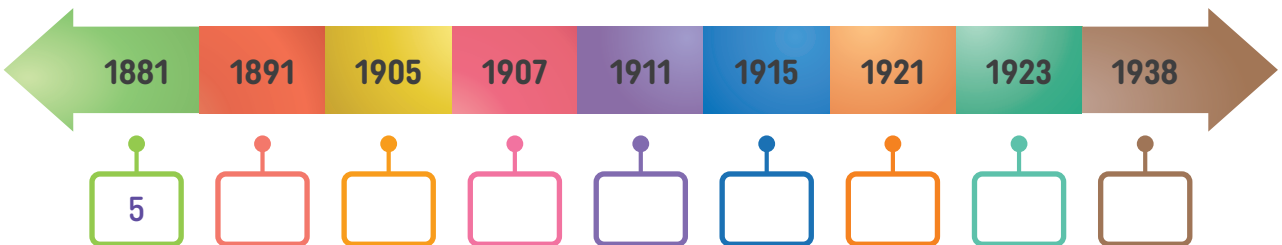
8

Dolmabahçe Sarayı'nda hayata gözlerini yumdu.

9

Selanik'teki 3. Ordu'ya atandı.

A Aşağıdaki ifadeleri kutucuklardaki uygun sözcüklerle tamamlayın.

1. İnsanları birbirinden ayıran özelliklerine **bireysel farklılık** denir.
2. Bir kişinin kendisini başkasının yerine koymasına denir.
3. bireylerin farklılıklara saygı göstermemesine neden olur.
4. Farklılıklara insanları oldukları gibi kabullenmektedir.
5. "Yaratılanı hoş gör, Yaratan'dan ötürü." sözü, ile ilgilidir.
6. Belirli bir etkinliğe yakınlık duymaya denir.

- empati
- bireysel farklılık
- hoşgörü
- ön yargı
- saygı
- ilgi

B Aşağıdaki cümlelerden ilgi ifade edenlerin yanına "İ", yetenek ifade edenlerin yanına "Y" yazın.

1 Şehrimizde gerçekleşen sanat etkinliklerini her ay takip ediyorum. ☐

2 Hafta sonları doğa yürüyüşü yapmayı seviyorum. ☐

3 Okul basketbol takımında kaptanım. ☐

4 E-spor turnuvalarını izlemeye gidiyorum. ☐

5 Soyut resimler yapabiliyorum. ☐

Aşağıda bazı çocukların düşüncelerine yer verilmiştir. Bu düşünceleri doğru olan ve doğru olmayan düşünceler olarak gruplandırın.

Okan

Aynı fikirde olmadığım kişilerle iletişim kurmam.

Selin

Bireyler arasındaki farklılıklar ne kadar çoksa toplumsal zenginlik o kadar fazladır.

Caner

Engelli bireylerin okulda değil evde eğitim görmeleri gerektiğini düşünüyorum.

Huri

Sağlıklı insan ilişkileri ancak farklılıklara saygıyla kurulabilir.

Begüm

Engeli bulunan bir insan engeli bulunmayan birinin önünde ya da gerisinde değildir.

Mustafa

İnsanlar fiziksel özellikleriyle olduğu gibi ilgi alanlarıyla da birbirlerinden ayrılır.

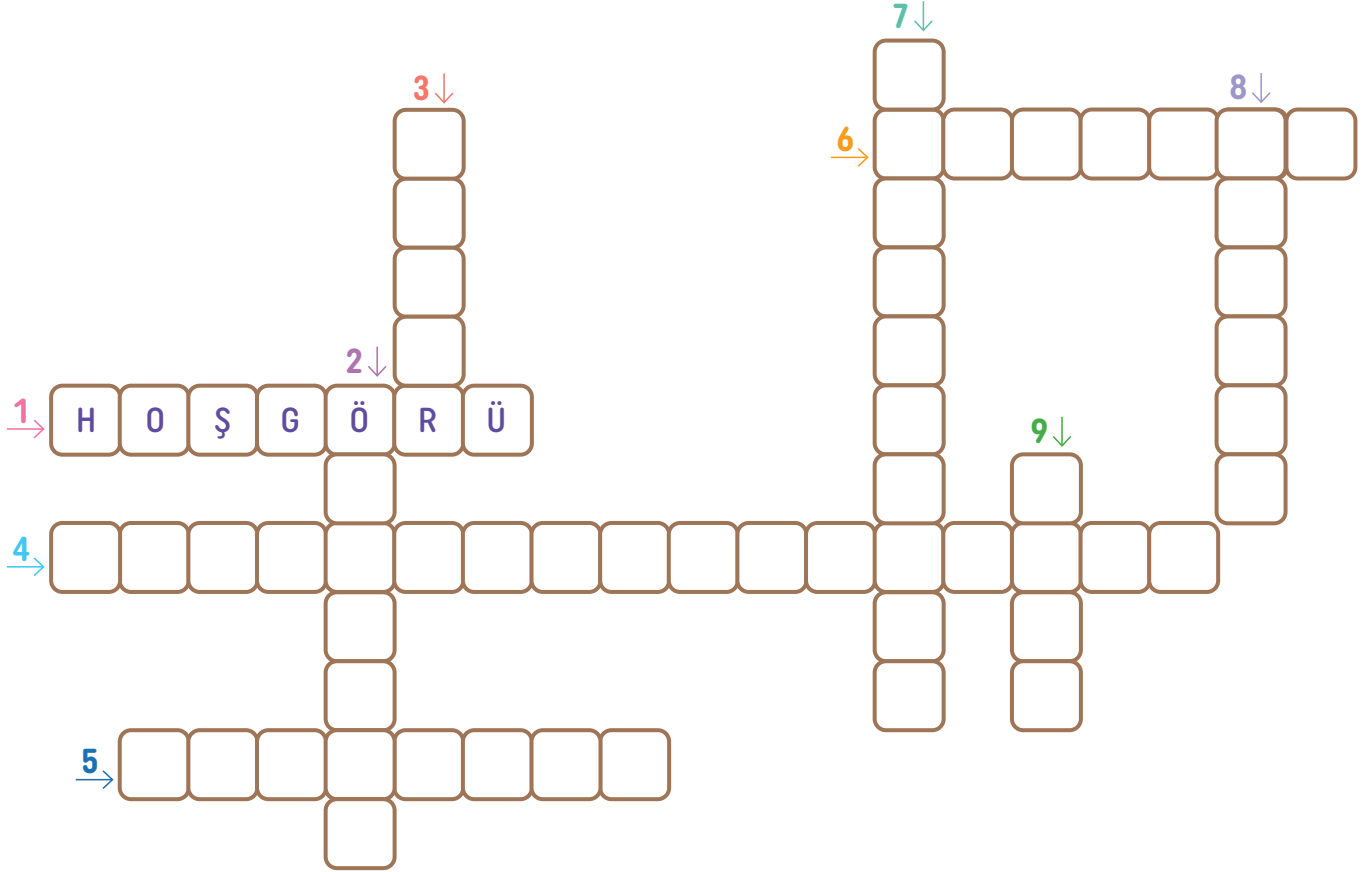
Doğru Olan Düşünceler

Selin

Doğru Olmayan Düşünceler

Aşağıdaki ifadelerden yararlanarak bulmacayı çözün.

1

Başkalarına karşı anlayışlı olma, onların duygu ve düşüncelerine saygı duyma.

2

Bir kişi ya da durumla ilgili bazı şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu ya da olumsuz fikir.

3

Herhangi bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçüt, kıymet.

4

İnsanları birbirinden ayıran özellikleri ifade eden kavram.

5

İnsanların olaylar karşısında hissettiği ve birbirinden farklı olan tepki.

6

Herhangi bir şeyi anlama ve yapabilme kabiliyeti.

7

Kişinin fiziki, sosyal, siyasi, ekonomik veya kültürel durumundan dolayı diğer bireyler tarafından dışlanması, haklarından yararlanmasına engel olunması durumu.

8

Kişinin kendisini farklı özelliklere sahip bireylerin yerine koyması.

9

Belirli bir etkinliğe yakınlık duyma veya hoşlanma durumu.

Merhaba ben İrem. Doğuştan kollarım yok. Ancak bu durum bana engel olmadı. 9 yaşından beri resim yapıyorum. Ailemin de desteğiyle bu ilgimi mesleğim hâline getirdim. Şimdi hedefim bir sanat galerisi açmak.

Merhaba ben Ahmet. Çocukken geçirdiğim bir kaza sonucunda bacaklarımdan birini kaybettim. Ancak önümdeki tüm engelleri aşarak Paralimpik Olimpiyatlarına katıldım.

Merhaba ben Arda. Otizmli ve fiziksel engelliyim. Benim gibi özel öğrencilerin gittiği bir okulda öğrenim görüyorum.

Verilen bireylerin yaşamlarının olumlu hâle gelmesini sağlayan etkenler nelerdir? Yazın.

● İrem:

● Ahmet:

● Arda:

Birey ve Toplum

A Aşağıdaki boş olarak verilen "Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı" üzerindeki boşlukları kendinize ait bilgilerle doldurun.

B Yonga (çip)nın depoladığı bilgiler nelerdir? Yazın.

[illegible]

İnsanların hayatındaki olayların nasıl bir oluş sırası varsa bitki ve hayvanların da vardır. Örneğin kabakların yaşam döngüsü ilkbaharda ekilen bir tohumla başlar.

Aşağıda kabağın yaşam döngüsüyle ilgili verilen ifadelerin numaralarını uygun görsellerin yanına yazarak sıralayın.

- 1 Bitki, zeminde iz sürecekle uzun bir asma şeklini alacaktır. Büyüdükçe, kök boyunca büyük yapraklar üretmeye devam edecektir.
- 2 Ilık topraklara ihtiyaç duyan kabak tohumu ekildikten bir süre sonra büyümeye başlayacak ve sonunda tohum kabuğunu açarak bölünecektir.
- 3 Meyvenin kendisi, içindeki tohumları içine alan, çok büyük bir boyda büyüyebilir. Kabak meyvesi ilk önce yeşil olur ve olgunluğa ulaştığında parlak turuncuya dönüşür.
- 4 Kabak bitkisinin tohumu sivri uçlu, düz ve oval şeklindedir. Sert bir dış kaplama tohumu korur.
- 5 Bitki büyüdükçe, kök boyunca çiçek üretecektir. Her çiçek bitkinin hem erkek hem dişi kısımlarını tutar.
- 6 Önce toprakta aşağı doğru büyüyecek bir kök üretecektir. Kök, bitkiyi beslemek için topraktan besinleri ve suyu emecek küçük tüyler oluşturacaktır.

Onur çok güler yüzlüdür.

Eda zayıftır.

Sami çok güzel resim yapar.

Barış sınıfın en uzun boylusudur.

Ayşe balede çok başarılıdır.

Zeynep çok çabuk mutsuz olmaktadır.

Aşağıdaki soruları görsellerin altındaki ifadelerle göre yanıtlayın.

1

Verilenlerden hangilerinde fiziksel özelliklerden söz edilmiştir?

.....

2

Verilenlerden hangilerinde duygusal özelliklerden söz edilmiştir?

.....

3

Verilenlerden hangilerinde ilgi ve yeteneklerden söz edilmiştir?

.....

4

Siz de kendi fiziksel ve duygusal özelliklerinizi, ilgi ve yeteneklerinizi yazın.

.....
.....
.....

Bir hafta boyunca yakınınızdaki üç arkadaşınızı gözlemleyerek onların sizden farklı yanlarını aşağıya yazın. Kutucuklara bu arkadaşlarının fotoğraflarını yapıştırın.

Arkadaşının fotoğrafını buraya yapıştırabilirsin

O farklıdır; çünkü

.....

.....

.....

.....

Arkadaşımın adı:

.....

O farklıdır; çünkü

.....

.....

.....

.....

Arkadaşının fotoğrafını buraya yapıştırabilirsin

Arkadaşımın adı:

.....

Arkadaşının fotoğrafını buraya yapıştırabilirsin

O farklıdır; çünkü

.....

.....

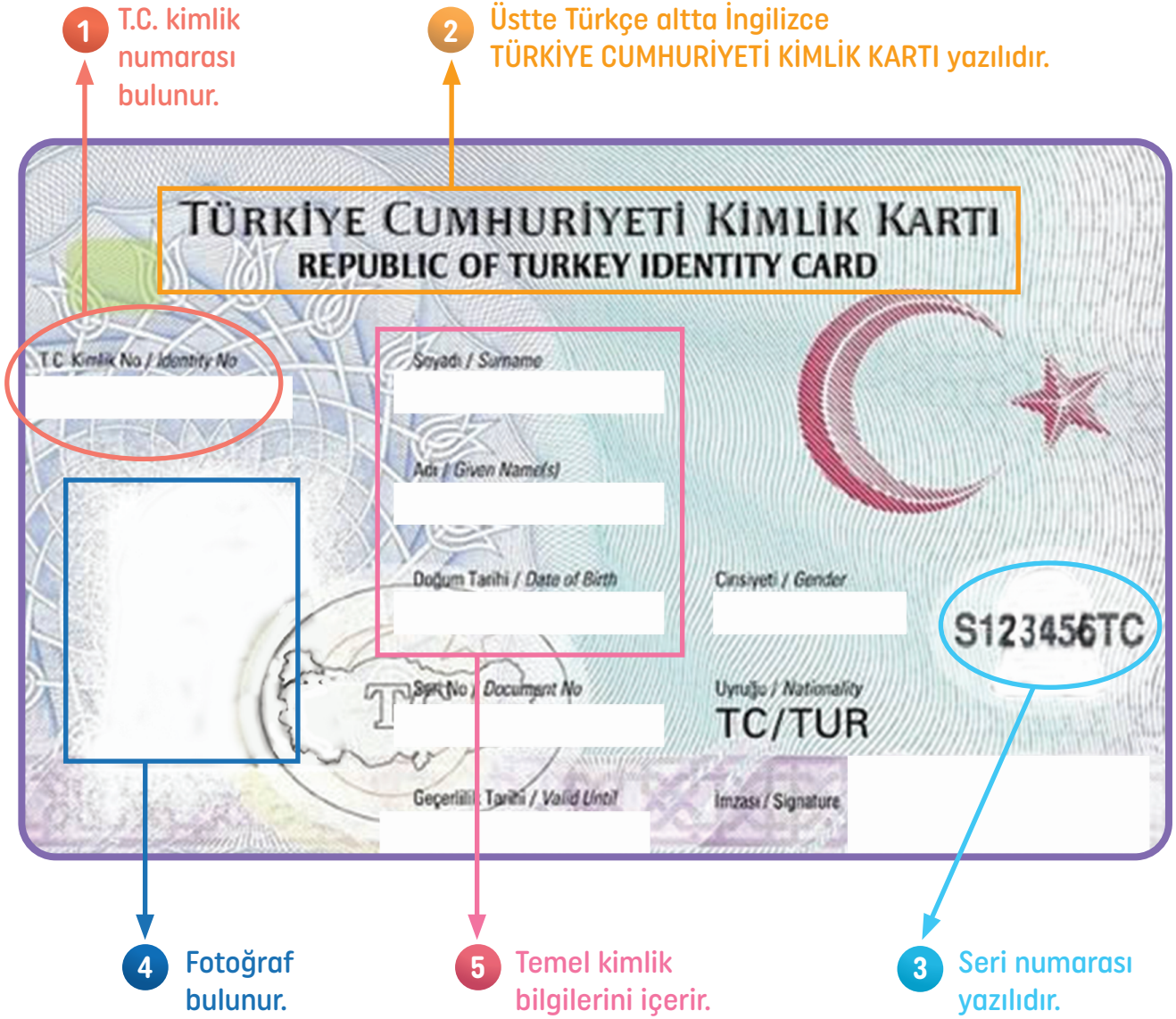
.....

.....

Arkadaşımın adı:

.....

1.

Verilen görselle ilgili,

I. 1 numaralı bölümdeki numara kişiseldir ve başka birine verilmesi mümkün değildir.

II. 2. Numaralı bölümdeki bilgi Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığının göstergesidir.

III. 3 numaralı bölümde ad, soyad ve doğum tarihi yer alır.

IV. 4 numaralı bölümün boş olması bu belgenin geçerli olmadığını gösterir.

bilgilerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız III

B) I ve II

C) III ve IV

D) I, II ve III

8.

	Doğru	Yanlış
I. Ülkemizde kullanılan resmî kimlik belgesi "Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı"dır.	✓	
II. Kimlik kartı ön yüz ve arka yüz olmak üzere iki yüzden oluşur.		✓
III. Üzerinde kart sahibine ait bilgilerin depolandığı bölümler yer alır.	✓	

Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Kartı ile ilgili doğru-yanlış çalışmasındaki işaretlemelerden hangisi yanlıştır?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) II ve III

9.

Atatürk'ün hayatıyla ilgili gelişmelerin kronolojik olarak sıralanışı aşağıdakilerden hangisidir?

A) IV - III - II - I - V

B) I - II - III - IV - V

C) III - II - I - IV - V

D) IV - II - III - I - V

10.

Basketbolcu Mehmet Okur, küçükken futbol oynamayı seviyor ve kalecilik yapıyordu. Ancak boyu nedeniyle futbolu bırakmak zorunda kaldı. 14 yaşına gelince basketbol oynamaya başladı ve ilerleyen yıllarda NBA'de All-Star karmasına seçilen ilk Türk oyuncu oldu.

Verilen bilgilere göre Mehmet Okur'la ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşamaz?

A) Küçüklüğünden itibaren sporla ilgilendiğine

B) Fiziksel özelliklerinin bazı sporları yapmasına engel olduğuna

C) Futbol oynamaya devam edemediği için üzüldüğüne

D) Başarılı bir basketbol kariyerinin olduğuna

11. I. Karnemi aldığım gün
II. İlk aşımı olduğum gün
III. Yürümeye başladığım gün
IV. Okula ilk başladığım gün
- Verilenlerin kronolojik sıralaması aşağıdakilerin hangisinde doğrudur?**
- A) I - II - III - IV B) II - IV - III - I
C) II - III - IV - I D) IV - III - I - II

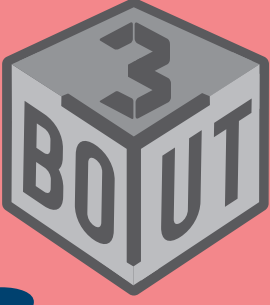
12. I. Dedemin doğum günü
II. Ablamın doğum günü
III. Benim doğum günüm
IV. Annemin babamla evlenmesi
- Verilenlerin kronolojik sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak yer alır?**
- A) I - II - III - IV B) II - I - III - IV
C) I - IV - II - III D) IV - III - II - I

13. Farklı ırk, din ve mezhebe bağlı insanların uzun yıllar sorunsuz olarak bir arada yaşadıkları ortamlarda,
- I. Hoşgörü
II. Ayrımcılık
III. Saygı
- durumlarından hangileri bulunmaktadır?**
- A) Yalnız I B) I ve II
C) I ve III D) II ve III

14. I. Burcu hazırladığı ödevini kaybetmiştir.
II. Barış, Burcu'nun ödevini bulup sınavdan önce Burcu'ya vermiştir.
- Verilen durumlarda Burcu'da aşağıdaki duygulardan hangisinin yaşanması beklenir?**
	I	II
A)	Üzüntü	Sevinç
B)	Sevinç	Üzüntü
C)	Kıskançlık	Sevinç
D)	Kıskançlık	Kızgınlık

15. Aşağıdaki duygulardan hangisi bireyler arası ilişkilerde olumsuz etkiler yaratır?
- A) Hoşgörü olma
B) Anlayış gösterme
C) Empati kurma
D) Alay etme

16. Ekim 2017'de yapılan Avrupa Ampute Futbol Federasyonu'nun düzenlediği şampiyonada Türkiye Ampute Millî Takımı birinci oldu.
- Buna göre Ampute Millî Takımımızla ilgili,**
- I. İngiltere'yi yenerek şampiyon olmuşlardır.
II. Fiziksel özellikleri başarılı olmalarını engellemiştir.
III. Şampiyonadaki en iyi dereceyi almışlardır.
- ifadelerinden hangilerine ulaşılabilir?**
- A) Yalnız III B) I ve II
C) I ve III D) II ve III

Sosyal Bilgiler 4

BECERİ TEMELLİ
YENİ NESİL SORULARLA

12 f6y

Yarıyıl Tatili F6y6 hediye

Bu yayında yer alan t6m i6erikler,
“okuduęunu anlama ve yorumlama,
akıl y6r6tme, yaratıcı d6ę6nme, problem 66zme”
gibi becerileri geliřtirici niteliktedir.

- Bilgi grafikleri aracılığıyla konuları daha iyi kavrayacak,
- Beceri temelli alıştırma ve etkinlik sayfalarıyla pekiştirme sağlayacak,
- Beceri temelli yeni nesil sorulardan oluřan testlerle yeterlilik 6l6ecek,
- Yanıtlar f6y6 ile d6n6t sağlayacaksınız.

www.tudem.com

ISBN 978-605-285-577-5

